
فخستین در سنامه‌ی زبان شناسی

دیوید کریستال

ترجمه: راحله گندمکار

سرشناسه	کریستال، دیوید، ۱۹۴۱ - م.	Crystal, David
عنوان و نام‌پدیدآور	نخستین درسنامه‌ی زبان‌شناسی / دیوید کریستال، [ترجمه] راحله گندمکار.	
مشخصات نشر	تهران: نشر علمی، ۱۳۹۲.	
مشخصات ظاهری	۳۸۸ ص.	
شابک	۹ - ۲۵۳ - ۴۰۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸	
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبیا	
یادداشت	عنوان اصلی: A little book of language, 2010	
موضوع	زبان	
شناسه افزوده	گندمکار، راحله، مترجم	
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۲ ن ۳۴۴ / P۱۱۲	
رده‌بندی دیوبی	۴۰۰	
شماره کتابشناسی ملی	۳۳۶۰۹۲۲	

خیابان انقلاب - مقابل در بزرگ دانشگاه تهران
شماره ۱۲۲۴ تلفن: ۶۶۴۶۰۶۶۷

نخستین درسنامه‌ی زبان شناسی

دیوید کریستال

ترجمه: راحله گندمکار

چاپ اول: ۱۳۹۲

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: کوثر

چاپ: رامین

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹ - ۲۵۳ - ۴۰۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸

مرکز پخش: انتشارات علمی - خیابان انقلاب - مقابل دانشگاه تهران

شماره ۱۲۲۴ تلفن: ۶۶۴۶۵۹۷۰ - ۶۶۴۶۳۰۷۲

یادداشت‌ناشر

با تلاش مداوم و ستودنی نسل‌های پی در پی زبان‌شناسان ایران، آنچه در آغاز در قالب دانشی نوپا و وارداتی در علوم انسانی به کشورمان راه یافته بود، اکنون به علمی بومی و در خدمت زبان فارسی و زبان‌های ایران قرار گرفته است.

امروز دیگر بر تمامی متخصصانی که به نوعی با مطالعه‌ی زبان سروکار دارند، آشکار شده است که آگاهی از ابزارهای علمی چنین مطالعاتی، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر به حساب می‌آید.

انتشارات علمی با بیش از صد و پنجاه سال خدمت در ساحت فرهنگ و نشر برای انتشار مجموعه‌ی وسیع از آرای برجسته‌ترین متخصصان این مرز و بوم به ویژه در حوزه مطالعات ادب فارسی، افتخار دارد مجموعه‌ی تازه‌ی خود را با نام «نگین‌های زبان‌شناسی» در اختیار تازه‌آشنایان با زبان‌شناسی و نیز متخصصان این حوزه قرار دهد.

این مجموعه، شامل ترجمه و تالیف نوشته‌هایی است که به همت یاران «علمی» در اختیار علاقمندان قرار خواهد گرفت.

محمدعلی علمی

فهرست

۱۱	پیشگفتار مترجم
۱۳	۱/ گفتار کودکانه
۱۹	۲/ از گریه تا واژه
۳۱	۳/ یادگیری درک
۴۱	۴/ تولید ارتعاش
۵۱	۵/ تلفظ آواها
۶۱	۶/ کشف دستور زبان
۷۱	۷/ تولید مکالمه
۷۹	۸/ یادگیری خواندن و نوشتن
۹۱	۹/ درگیر شدن با شیوهی نگارش
۱۰۱	۱۰/ اصول شیوهی نگارش و انواع آن
۱۱۱	۱۱/ قواعد دستور و انواع آن
۱۲۱	۱۲/ لهجه‌ها و گویش‌ها
۱۳۱	۱۳/ دوزبانه بودن
۱۴۱	۱۴/ زبان‌های دنیا
۱۵۳	۱۵/ منشاء گفتار
۱۶۱	۱۶/ منشاء نوشتار
۱۷۱	۱۷/ نوشتار جدید
۱۸۱	۱۸/ زبان اشاره

۱۸۹	۱۹ / مقایسه‌ی زبان‌ها
۱۹۹	۲۰ / زبان‌های در معرض نابودی
۲۰۷	۲۱ / تغییر زبان
۲۱۷	۲۲ / گوناگونی زبان
۲۲۷	۲۳ / زبان در محل کار
۲۳۵	۲۴ / گونه‌ی عامیانه
۲۴۵	۲۵ / فرهنگ‌های سنت
۲۵۵	۲۶ / ریشه‌شناسی
۲۶۳	۲۷ / نام مکان‌ها
۲۷۳	۲۸ / نام افراد
۲۸۳	۲۹ / انقلاب الکترونیکی
۲۹۱	۳۰ / متن‌سازی
۳۰۱	۳۱ / زبان در بازی
۳۰۹	۳۲ / چرا از زبان استفاده می‌کنیم؟
۳۱۹	۳۳ / زبان در خدمت بیان احساسات
۳۲۷	۳۴ / تصحیحات سیاسی
۳۳۵	۳۵ / زبان در ادبیات
۳۴۵	۳۶ / شکل‌گیری یک سبک
۳۵۳	۳۷ / پیچیدگی زبان
۳۶۱	۳۸ / زبان‌شناسی
۳۶۹	۳۹ / زبان‌شناسی کاربردی
۳۷۷	۴۰ / دنیای زبان شما
۳۸۳	نمایه

پیشگفتار مترجم

کتاب حاضر، برگردان یکی از جذاب ترین کتاب های دیوید کریستال است که برای آموزش مقدمات زبان فارسی به غیرمتخصصان نوشته شده است. در هر فصل این کتاب به نکته ای درباره ی زبان اشاره شده و نویسنده سعی داشته است به زبانی ساده مسائلی را مورد بحث و بررسی قرار دهد که برای هر متخصصی در این حوزه پر از نکات پیچیده و حل نشده می نماید.

در برگردان این نوشته، سعی داشتم مطلب را به شکلی به فارسی برگردانم که برای خواننده ی فارسی زبان کتابی دم دستی و قابل خواندن به حساب آید. تا آن جا که ممکن بوده است سعی کردم در برگردان نمونه ها جانب احتیاط را بگیرم و تنها به برگردان نمونه هایی بپردازم که با ذکر معادل شان در فارسی سوء تعبیر پدید نیاورد. به همین دلیل، برخی از نمونه ها و به ویژه شعرها که صرفاً برای انگلیسی زبانان امکان درک می یافت، دست نخورده باقی ماند، زیرا برگردان آن ها به فارسی نکات اصلی مورد نظر دیوید کریستال را مخدوش می ساخت.

معادل مجموعه ی وسیعی از نمونه ها را در قلاب آوردم. باید توجه داشت که بسیاری از نمونه های مورد نظر کریستال متکی به زبان انگلیسی است. این مثال ها به فارسی ترجمه نشدند، ولی تا آن جا که امکان پذیر بوده است به ذکر نمونه ای در پانویس بسنده کرده ام.

بسیاری از اصطلاحاتی که کریستال در این کتاب آورده است، همان واژه های

تخصصی‌ای است که در زیان‌شناسی به کار می‌روند، اما مجموعه‌ای از این اصطلاحات نیز غیرفنی‌اند و برای درک بهتر مطلب برای غیرمتخصصان به کار رفته است.

راحله گندمکار

تهران. ۱۳۹۱